

Medtem ko so na slovenskih tleh še vedno potekali boji z okupatorsko vojsko, je bilo v osvobojenem Cerknem na Primorskem januarja 1945 organizirano dvodnevno smučarsko tekmovanje. Edinstven dogodek sredi okupirane Evrope je bil več kot zgolj športno tekmovanje; šlo je za manifestacijo upornega in svobodomiselnega duha slovenskega naroda.

PARTIZANSKE
SMUČINE –
CERKNO '45
80

PARTIZANSKE SMUČARSKKE TEKME

Potujoča razstava Mestnega muzeja Idrija

Muzejski list št. 83

Besedilo: Milojka Magajne

Fotografije: Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije (MNSZS),
arhiv organizacijskega odbora Partizanskih smučin

Jezikovni pregled: Sonja Benčina, Jezikovne storitve Parafraza

Oblikovanje: Barbara Sirk in Žiga Okorn, Uvid.si d. o. o.

Tisk: MIPOS d. o. o.

Naklada: 300

Cerkno, april 2025

Potujoča razstava Mestnega muzeja Idrija

PARTIZANSKE SMUČARSKKE TEKME

EDINSTVEN DOGODEK
V OKUPIRANI EVROPI
CERKNO, JANUAR 1945

Preberi več

Več informacij:

Cerkljanski muzej, Bevkova 12, 5282 Cerkno

Tel.: 05 37 23 180, E- mail: info@muzej-idrija-cerkno.si

www.muzej-idrija-cerkno.si

Organizacija razstave: Mestni muzej Idrija, zanj dr. Miha Kosmač

Vsebinska zasnova in besedilo: Milojka Magajne

Jezikovni pregled in prevod: Sonja Benčina, Jezikovne storitve Parafraza

Fotografije: Mestni muzej Idrija, Cerkljanski muzej, MNSZS, Nordijski center Planica,
Osnovna šola Cerkno, Arhiv organizacijskega odbora Partizanskih smučin, Blaž Finžgar.

Zemljevidi: Grega Žorž in Pikto

Oblikovanje: Barbara Sirk in Žiga Okorn, Uvid.si d. o. o.

Tehnična izvedba: O.K.VIR d.o.o.

Postavitev: Barbara Sirk in Žiga Okorn, Uvid.si d. o. o.

Cerkno, 2025

Razstavo sta omogočila:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Potujoča razstava Mestnega muzeja Idrija je del programa obeleževanja 80-letnice partizanskih smučarskih tekem, ki ga je pripravil organizacijski odbor Partizanskih smučin Cerknno '45. Sestavljena je iz petih obojestranskih panojev, ki v sliki in besedi predstavljajo zgodbo o edinstvenem smučarskem tekmovanju med drugo svetovno vojno. Povzetki besedil so prevedeni tudi v angleški jezik. Razstava je predvidena za zunanje površine.

Cerkno, manjše mesto na severnem Primorskem, je bilo med drugo svetovno vojno sedež osvobojenega ozemlja. Tu so se nahajali štabi partizanskih enot, zavezniške misije in številne delavnice, ki so jih organizirali za potrebe vojske in prebivalstva. Konec leta 1944 je vojska organizirala tudi enote na smučeh. Prav zaradi njih so sredi novembra 1944 v Cerknem organizirali smučarsko delavnico, ki jo je vodil predvojni slovenski smučar in skakalec Rudi Finžgar. Za vzpostavitev delavnice je bila potrebna velika mera iznajdljivosti in organizacijskih sposobnosti, saj je bil kraj zaradi nemških bombardiranj precej porušen, primanjkovalo pa je tudi orodja, strojev in materiala. V približno dveh mesecih so v delavnici izdelali okoli 110 parov smučí. Posebej smela je bila organizacija smučarskega tekmovanja, ki se je sicer res odvijalo na osvobojenem ozemlju, a je bilo slednje z vseh strani obdano s sovražnimi nemškimi postojankami. Na pobudo Finžgarja, ob podpori vojaškega vodstva ter ob zagnanosti zaposlenih v smučarski delavnici in drugih je bilo 20. in 21. januarja 1945 v Cerknem organizirano tekmovanje v treh smučarskih disciplinah: patroljnih tekih, veleslalomu in skokih. Patroljna tekma naj bi pokazala smučarsko znanje, spretnost pri streljanju in telesno vzdržljivost smučarjev partizanov. Sodelovalo je sedem patrolj z dvajsetimi tekmovalci (ena je bila nepopolna), ki so v Cerkno prišli z različnih koncev Gorenjske in Primorske, nekateri praktično z bojišč. V veleslalomu je tekmovalo 17 tekmovalcev, zmagal je Janko Štefe, poznejši jugoslovanski reprezentant in udeleženec olimpijskih iger leta 1952 na Norveškem. Skakalo je 7 tekmovalcev, najdaljši skok se je posrečil

Rudiju Finžgarju: 25 m v konkurenci in 31 m izven nje. Finžgar je edini nastopil s pravimi skakalnimi smučmi. Vzdušje v obeh tekmovalnih dneh je bilo izredno. Tekmovalce je spodbujala godba na pihala 9. korpusa, pa tudi številni gledalci. Med smučarskimi skoki so priletela zavezniška letala in začela odmetavati padala s pomočjo za partizansko vojsko, zaradi česar so morali tekmo za nekaj časa prekiniti. Organizirali so tudi zaključno prireditev ter najboljšim podelili diplome in praktične nagrade.

RUDI FINŽGAR (1920–1995)

Rudi Finžgar, doma iz Kroke na Gorenjskem, se je od malega navduševal nad smučanjem in skoki. V različnih disciplinah je tudi tekmoval. Že pred vojno je prvič skočil na velikanki v Planici in začel nizati slovenske rekorde. Bil je simpatizer osvobodilnega gibanja, a so ga sprva imeli za nezanesljivega, ker mu ideje komunizma niso bile blizu. Zaradi tega so družini poleti 1942 zaplenili premoženje. Stopil je v stik s partizani in zahteval opravičilo, ki ga je menda tudi dobil. Njegova ambicioznost in samoiniciativnost pa nista bili vseč partijskemu vodstvu, s katerim je imel že med vojno, pa tudi pozneje težave. Ne glede na to je imel vizijo in neizmerno voljo, zato mu je uspevalo vse, česar se je lotil. Leta 1945 je postal soustanovitelj in vodja smučarske zadruge Elan v Begunjah, ki se je v desetletjih po vojni razvila v svetovno znano tovarno športne opreme in smučí Elan. V Cerkljanskem muzeju, kjer hranimo smučí, izdelane v smučarski delavnici v Cerknem, radi spomnimo: »Korenine Elana segajo v Cerkno«.

PARTIZANSKE SMUČINE CERKNO '45

Od leta 1975 se na Cerkljanskem odvijajo spominske smučarske tekme, ki so leta 1982 dobile ime Partizanske smučine Cerknno '45. Za njihovo organizacijo in izvedbo skrbi organizacijski odbor, ki ga imenuje Občina Cerkno, v sodelovanju s številnimi domačini: posamezniki, društvi in organizacijami. Zaščitni znak teh prireditev je že od vsega začetka risba smučarja s silhueto partizana v ozadju. Motiv je povzet z diplome, ki jo je za zmago v skokih 21. januarja 1945 prejel Rudi Finžgar. Z leti so se vrste borcev NOB, ki jim je bila prireditev prvotno namenjena, redčile, zato so k sodelovanju postopoma vabili različne druge, zlasti veteranske organizacije. V zadnjih letih se tekmovanj poleg šolske mladine udeležujejo Veterani vojne za Slovenijo, Zveza Policijskih veteranskih društev Sever, Zveza slovenskih častnikov in predstavniki Slovenske vojske. Namen prireditev je ohranjati spomin na edinstven športni dogodek, ki je bil izraz poguma, nezlomljivega duha in odločnosti slovenskega naroda, da si v sodelovanju z drugimi narodi pribori svobodo in mir. Tekmovanja in druženja slovenskih bojnikov različnih generacij predstavljajo tudi način utrjevanja in prenašanja vrednot domoljubja na mlajše rodove.

